

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponentky práce

Autorka práce: Bc. Aleš Balšánek

Název práce: Expertní kapacity vybraných politických stran v České republice v oblasti migrační politiky

Autor posudku: PhDr. Marie Jelínková, Ph.D.

---

1) *Věcného přínosu práce a její přidané hodnoty*

Věcný přínos práce není moc jasný. Nicméně práce nabízí zajímavý vhled na analytickou kapacitu třech politických stran (SPD, KSČM, SZ) v oblasti postoje/přístupu k migraci, a to zejména v souvislosti s tzv. migrační krizí.

2) *Stanovení výzkumných otázek a jejich zodpovězení;*

Stanovení výzkumných otázek (expertní kapacity u jednotlivých zkoumaných politických stran se zaměřením na jejich odborné komise) není špatné, ale práce si neklade příliš velké cíle. Vysvětlení ohledně volby politických stran z důvodů dostupnosti a kontaktů autora je sice pochopitelné, nicméně jejich porovnání příliš moc výsledků nepřináší. Nicméně práce na stanovenou otázku odpovídá. Práce však obsahuje řadu částí, které jsou s výzkumnou otázkou spjaty jen velmi vzdáleně, některé zásadní pojmy a části pak v práci naopak chybí (např. nedává smysl, že práce ukazuje migrační trasy do EU, ale nezabývá se evropskou migrační politikou).

3) *Strukturace práce;*

Práce není úplně špatně strukturovaná, místy však nedává příliš smysl např. jako by při prepisování práce zbyla autorova věta, která je sice platná, ale v daném kontextu nedává smysl nebo jinde zaměňuje klíčová slova DP.

Například:

„Zelení se také nestavěli zcela odmítavě vůči jaderným elektrárnám a lze říci, že se dokonce stavěli proti úplnému zavržení energie z jaderných elektráren (Pečinka, 2002: 195).“ (s.47).

Či:

„Částečně se jedná o politiku imigrační, kdy je požadována důsledná identifikace všech přicházejících imigrantů, což by znamenalo, že řešení migrační krize částečně spatřují v efektivnějším fungování prvku imigrační politiky.“ (p. 49). Autor chtěl psát zřejmě na jednom či dvou místech o politice integrační. O stránku dále pak píše „Požadují, aby se Česká republika více zapojila a byla aktivnější v přijímání imigrantů, respektive aby ČR uplatňovala otevřenější integrační politiku.“ Autor zřejmě pak myslí v druhé větě politiku integrační.

4) *Věcné správnosti a přesvědčivosti argumentace;*

Před tím, než se dostaneme k námátkou zmíněným problémům práce, je třeba zdůraznit, že práce nepoužívá dostatečný teoretický aparát, opírá se mnohdy spíše o dojmy nebo odborné koncepty, termíny a teorie naznačuje, ale nerozpracovává či necituje (případně správně necituje) autory. Příkladem budiž zpracování rozdílů mezi asimilační politikou multikulturalismu, kdy by šlo ještě autorovi odpustit, že se nevyjadřuje k současným konceptům, nikoli však to, že o rozdílech v integračních politikách popisuje středoškolským žargonem a prakticky bez citace relevantních autorů.

Práce také nepracuje dostatečně pregnantně s různými výrazy. Při počtu 4,2 % migrantů nelze tvrdit, že by se z ČR mohla stát zemí pro migraci cílovou (s. 1), tou se ČR stala již před 20 lety! K tomu viz, jak ČR pojímá odborná literatura či běžná výpovědní hodnota statistik. Jinak je tomu v oblasti žadatelů o mezinárodní ochranu, o kterém chtěl autor zřejmě pojednávat, ale i tam by si práce zasloužil exkurz do minulosti (viz nárůst žadatelů o mezinárodní ochranu po roce 2001 atp.).

Výše zmíněný problém v podstatě odráží hlavní problém práce, tzv. míchá hrušky s jablky. Autor mnohdy nerozlišuje mezi politikou migrační a azylovou, byť si toho je do určité míry vědom. Nicméně jeho vysvětlení nedává příliš smysl, viz např. s. 3: „Nelze však říci, že by se všechny strany zaměřovaly právě jen na např. politiku imigrační nebo politiku azylovou. Připouštím tedy, že migrační politiku lze označit částečně za širší téma, ale je vhodné ji takto uchopit vzhledem k výše popsanému.“ To, že migrační politika je širší téma, nechť laskavě autor „nepřipouští“, ale bere jako prostý fakt! Poznámka, že ji „takto uchopuje“ s odkazem na Baršu, kterého na dané stránce vůbec nerozvádí a jen odkazuje na další část diplomové práce, nedává smysl. Správně by měl odkázat na to, že pojetí migrační politiky se věnuje kapitola XY či ho na tomto místě přiblížit. Stejně tak pozdější vysvětlení typu „Nezaměřuji se kompletně na téma migrační politiky jako celku, což není ani cílem mé práce,“ (s.9/10) nedávají příliš smysl, protože bez rozpracování používaných konceptů a zejména jejich adekvátního používání se žádná DP neobejde.

Práce obsahuje řadu nepřesných nebo zmatených tvrzení. Co by na například větu, že mezinárodní migraci můžeme sledovat zhruba již od 17. století, řekli účastníci Velké řecké kolonizace, stěhování národů, vpádu Arabů či účastníci kolonizací? A pokud se autor kloní k tvrzení, že ale „v plném smyslu slova lze o migraci hovořit až s nástupem vydávání pasů jednotlivými státy“, tuší, že cestovatelské doklady se rozmáhaly až v 19. století a běžné pro mezinárodní cestování se stávají až po I. světové válce a že se tedy opravdu o 17. století nemůže jednat ani z tohoto pohledu?

Úroveň různých částí práce se liší, nicméně pasáží podprůměrné kvality je hodně. Například důvody k migraci (p. 19) jsou zpracovány formou šikovné středoškolské úvahy, nepracují s odbornými zdroji, pojmy ani etablovanými teoriemi, pro potřeby DP jsou však zcela nedostačující. Stejně tak vysvětlení rozdílu mezi ekonomickým migrantem a uprchlíkem je pro práci zásadní, mělo by se tak dít ale na pozadí právního ukotvení a nikoli přehledové tabulky Člověka v tísní, navíc bez uvedení stránky.

Následně (kap. 3.3.2) je zřejmé, že autor sám nerozumí tomu, co to vlastně je azylová politika. Očekávání, že by tato migrace byla „legální“ je zcela iluzorní, právě od lidí na útěku lze těžko očekávat (a mezinárodní úmluvy, kterými je ČR to ani neočekávají), že budou migrovat s platným pasem a vízem! Není ani pravda věta, že „Kontrola a regulace pak probíhá zejména v souvislosti s migrací legální.“ (p. 20), obojí probíhá i u migrace neoprávněné.

Politika azylová pak není „určitou kombinací imigrační a integrační politiky co do požadovaných cílů“, ale specifickým typem migrační politiky, na kterou opět integrační politika navazuje. Azylová integrační politika přitom bývá s ohledem na specifickou situaci žadatelů o mezinárodní ochranu a později uznaných azylantů odlišná od parametrů integrační politiky nastavených vůči např. migrantům ekonomickým

Věta „Paradoxem tak zůstává, že azyl může dostat i ten, kterému podle mezinárodních úmluv status uprchlíka tedy ani azyl nenáleží“ (p. 24) není vůbec vysvětlena. Co tím autor myslel? To ČR nedodrží úmluvu, ke které se zavázala? Ženevská úmluva a její Protokol (který práce vůbec nezmiňuje) velmi jasně definují kdo a za jakých podmínek může azyl dostat a rozhodně se nemá jednat o libovůli států, komu azyl udělit, jak práce dále naznačuje! I v rámci a harmonizace evropské azylové politiky a Dublinských dohod, která práce zcela nepochopitelně a z postaty svého zaměření i nesmyslně opomíjí, by právě posuzování o udělení mezinárodní ochrany mělo být ve všech státech EU standardizované. Státy samozřejmě mohou udělit azyl i z jiných např., humanitárních důvodů, k tomu má však každý stát své svrchované právo a dochází k tomu v tak malém rozsahu a ve velmi odůvodněných případech, že nerozumím tomu, nad čím se autor pozastavuje.

Co se týče terminologie, není možné opustit odborný úzus na základě toho, jak se vyjadřují sledování politici (p. 26).

Chybí některé zásadní pojmy typu „bezpečná země“, „dublinské úmluvy“ atp., bez kterých nelze argumentovat tak, jak se práce snaží argumentovat.

Příkladem pojetí práce budiž věta „Nebudu již dále podrobněji popisovat a přibližovat onen přerozdělovací mechanismus, respektive tzv. migrační kvóty, jelikož by se jistě našlo ještě mnoho konkrétní detailů, postojů, či zvrátů, které jsou jistě také důležité.“ (p. 38) Takovýto přístup a pojetí není pro DP přijatelný.

5) *Propracování a aplikaci teoretických východisek a přístupů*

Práce přibližuje koncept „policy work“, nicméně dále v práci se již tímto kontextem nezaobírá, protože ho prý uvádí pouze z důvodů kontextuálního orámování a následné typologizace expertů. Typologizaci Colebatcha, Hoppea a Noordegraafa (2010), kterou práce používá, šlo přitom bez problémů použít bez výše uvedeného konceptu. Aby ale nedošlo k mýlce, přiblížení konceptu „policy work“, byť autor zřejmě myslel spíš tvorbu veřejných politik obecně, je v pořádku. Méně v pořádku ale je, že tento koncept vnímá pouze jako orámování a dále ho nepoužívá, nic z něho nevyvozuje atp.

6) *Metodologického přístupu a aplikace jednotlivých metod;*

Autor provedl 8 rozhovorů, dotazníky a podklady pro rozhovor jsou sestaveny poměrně přehledně a dávají smysl, stejně tak jejich realizace. Pro zodpovězení stanovených výzkumných otázek se jedná o vhodně zvolený přístup.

Autor se domnívá, že dělá obsahovou analýzu volebních programů, ale o obsahovou analýzu se nejedná.

7) *Využití literatury a dat;*

Autor nepracuje správně s citačním aparátem a nerespektuje náležitosti odborného textu.

Například:

„...použiji členění migrační politiky prof. Pavla Barši“, má být: „Barša (rok) člení...“

Podobně tak činí v celé práci (např. H. Coltebach, Vilém Novotný jinde V. Novotný), autor odkazuje tak, jak to jemu dává smysl, ale nereflexuje akademické zvyklosti, jejichž osvojení má právě DP prokazovat.

Stejně tak věty typu „Můžeme uvést jména jako S. Oliphant nebo J. Craft.“ (s. 14) do práce nejsou vhodné.

Někde pak autor cituje bez uvedení roku (viz např. s. 23) a opět špatně a s tu a tam uváděným křestním jménem.

8) *Stylistiky a formálního zpracování*

Stylistika práce je na mnoha místech vysoce problematická. Časté výrazy typu: „dovoluji si tvrdit“, „nebojím se říct“ do DP jednoduše nepatří! DP má být předvedením akademických schopností odborně zpracovat vybrané téma a nikoli osobním esejem. Podobně i informace o autorech typu „jeden z českých odborníků“, nemají být (či rozhodně ne v takové míře) součástí DP, jedná se o „omáčku kolem“, která v DP nemá mít místo.

Navíc, pokud by autor v textu proškrtal „omáčkovitě“ výrazy a osobní vyjádření, které do práce nepatří, práce by byla podstatně kratší a nevyhovovala by požadovanému rozsahu.

Je v pořádku, že autor píše některé pasáže v práci v budoucím čase (byť jeho nadužívání pro čtení příjemné není), nicméně s ohledem na odevzdání v lednu 2018 číst, že nás v roce 2017 čekají volby...za vhodné minimálně pohledu stylistiky nepokládám (s. 9). Stejně tak výrazy typu „turbulentní doba“ (s. 9) do DP nepatří.

Argumentace, že autor provedl 8 rozhovorů, ale měl plánovaných 9 a tak pracuje s čísly 1-9 bez č. 6 je sice pochopitelná, ale domnívám se, že situace, kdy si student nenajde dostatek času rozhovory přečíslovat, nesvědčí ve prospěch zpracovanosti DP.

Domnívám se, že autor chtěl rozhovory provést, nikoli provést (p. 8).

Práce není ani moc dobře formálně zpracována, z některých pasáží je přitom zřejmé, že autor by na dobré zpracování měl. Takto není jasné, co píše či nepíše kurzívou, co považuje či ne v textu za zásadní atp., jako-by autor věnoval práci o několik dnů až týdnů méně než měl.

Jako poslední poznámku pak dodávám, že z některých pasáží je zřejmé, že autor schopnostmi na kvalitní napsání DP disponuje. K této práci přistoupil „po svém“ bez respektování akademických zvyklostí i stylu. Domnívám se proto, že tato práce by neměla být obhájena, ale přepracována tak,

aby splňovala běžná akademická kritéria: od správného odkazování na autory po odborně podpořenou věcnou argumentaci a bez častého zprostředkování osobních dojmů.

**Z výše uvedených důvodů nedoporučuji práci přijmout k obhajobě
a hodnotit ji známkou F**

Datum: 17. 1. 2017

Podpis: